

Motion till riksdagen 2005/06:N23

**av Lilian Virgin och Christer Engelhardt (s)
med anledning av prop. 2005/06:143**

Miljövänlig el med vindkraft – åtgärder för ett livskraftigt vindbruk

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om etablering av ett nationellt centrum för vindbruk på Gotland.

Motivering

Regeringen betonar i propositionen vikten av att kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter aktivt bidrar till förbättrade förutsättningar för planering av en lokalt förankrad, förnybar och långsiktigt hållbar elproduktion från vind, i propositionen benämnt vindbruk. Vi välkomnar regeringens vilja att i fortsättningen ge vindkraften en högre prioritet än vad som gäller i dag.

Vi delar också regeringens uppfattning att det finns ett behov av avancerad kunskap inom området som allsidigt belyser vindkraftens påverkan och som undanröjer osäkerheter kring vindkraftens effekter.

Regeringen avser att skapa ett nationellt centrum för vindbruk. Det behövs för att underlätta och förbättra informationsförsörjningen för planering, lokalisering och tillståndsprövning av vindkraftsanläggningar, för att sprida information om vindbruk, vindkraftverk, utbyggnadsplaner, driftsstatistik, påverkan på miljön och andra intressen. Centrum för vindkraftsinformation vid Högskolan på Gotland (CVI www.cvi.se) har i propositionen lyfts fram som ett bra exempel för att sprida information och höja kompetensen bland dem som hanterar vindkraftsfrågor. CVI har genom uppvaktning hos regeringen redovisat vad man kan göra genom att bidra med en objektiv information till olika myndigheter och användare. Behovet av information är stort och det behövs ett samlat övergripande, enhetligt och kvalitetsmärkt planeringsunderlag för hela landet om vindkraften.

Erfarenheterna från CVI på Gotland är goda. Där bedrivs både utbildning och forskning om vindkraft. CVI samlar in och sprider information och kun-

Fel! Okänt namn på

skap om vindkraft och dess inverkan på samhälle och miljö. Syftet med verksamheten hos CVI är att effektivisera myndigheters och vindkraftbolags arbete genom att tillhandahålla information och kompetensutveckling.

Högskolan på Gotland har en omfattande vindkraftsutbildning, även i form av distanskurser på engelska som har deltagare från länderna kring Östersjön och även deltagare från andra delar av världen. Högskolan har deltagit i projekt Wind Energy in the Baltic Sea Region som ingick i EU-programmet Interreg III B. Syftet med projektet var att skapa ett nätverk för vindkraft mellan länderna runt Östersjön och att stötta de svagare regionerna. Högskolan ingår också i projektet Wind-Tech-Know som ingår i EU-programmet Interreg III C där internationella distanskurser om vindkraft tas fram för att passa länder inom EU.

Representanter för centrala myndigheter, länsstyrelser, kommuner, energibolag och forskare har deltagit i ett seminarium om vindkraft som Högskolan på Gotland arrangerat. Hösten 2005 anordnades en internationell konferens, Wind Energy in the Baltic Sea Region, som besöktes av deltagare från Estland, Lettland, Litauen, Finland, Polen, Tyskland, Danmark och Sverige. Temat för konferensen var integration av vind i kraftnätet i Östersjöregionen, ekonomi och planering samt miljö och attityder.

Det har visat sig att Gotland är en perfekt plats för seminarier, konferenser och studiebesök när det gäller vindkraft. Det finns ca 160 vindkraftverk i drift, lokaliserade i inlandet, vid kuster och till havs. För anslutning av vindkraft till elnätet finns flera nya lösningar. ABB:s HVDC light-teknik används för att överföra el från vindkraftstata Näsudden till Visby och ett system för inmatning av el på svagt elnät är installerat i Burgsvik för att ta hand om el från havsbaserade anläggningen Bockstigen Valar.

Nya planer har aviserats om att svenska tillverkare av vindkraftverk är intresserade av att etablera verksamhet på Gotland. Bedömningen från företaget är att Gotland kan vara en lämplig huvudort för tillverkning och montering samt lämpligt för etablering av ett kompetenscentrum i ett internationellt nätverk av samarbetsbolag och partner.

Av propositionen framgår att regeringen vill att arbetet med att främja vindkraften skall ges högre prioritet än i dag. Bland annat anges att Försvarsmakten aktivt skall delta i samrådsprocessen för vindkraftsärenden så att lämpliga lokaliseringar tidigt kan identifieras. Under 1995–2003 bedrevs studier avseende vindkraftens befarade påverkan på Försvarsmaktens system för signalspaning, radar, undervattenssensorer och kommunikation. I projektet studerades såväl enskilda land- och havsbaserade vindkraftverk som en storskalig utbyggnad till havs och i fjällen. Studierna har resulterat i en omfattande kunskapsupbyggnad, generella beskrivningar av problem, underlag för bedömning av påverkan mot aktuella system samt modeller för datorbaserade verktyg som stöd för bedömningsarbetet. Studierna genomfördes huvudsakligen inom ramen för SG-Vind, Samverkansgrupp Vindkraft. I samverkansgruppen fanns representanter från bl.a. departement, myndigheter och vindkraftsprojektörer. Utförare har varit bl.a. Högkvarteret, Försvarsmaktens Materielverk och FOI. Energimyndigheten har finansierat projektet. I projektet uppmärksammades att försvarets omfokusering och krympande organi-

Fel! Okänt namn på

sation medför minskade resurser för hinderprövning hos Försvarmakten. Det innebär en påtaglig risk för kompetensförlust och därmed sämre kvalitet i bedömningarna samt förlängd handläggningstid. Som en lösning på detta problem diskuterades att etablera ett centrum för hinderprövning där syftet skall vara att bevara nuvarande kompetens, skapa långsiktighet och minska handläggningstiden. Detta "hinderprövningscentrum" ansågs kunna gälla för Försvarmakten eller för samhället i stort.

Med hänvisning till att det vid Högskolan på Gotland redan finns ett Centrum för vindkraftsinformation där information och kunskap samlas och sprids till olika aktörer i samhället och med hänsyn till det som nu redovisats om möjligheterna att bidra till en effektiv och kompetent hantering av vindkraftsfrågorna bör ett nationellt centrum för vindbruk lokaliseras till och knytas till Högskolan på Gotland. Det svarar mot regeringens ambition att ett nationellt centrum skall ge erfarenhetsutbyten med sammanställning och spridning av forskningsresultat med en bred inriktning när det gäller frågor kring vindkraft och vindbruk. På samma sätt bör en eventuell etablering av ett hinderprövningscentrum för försvaret med fördel kunna lokaliseras till Gotland och knytas till ett nationellt centrum för vindbruk på Gotland.

Stockholm den 3 april 2006

Lilian Virgin (s)

Christer Engelhardt (s)